

Laat mp3's beter klinken dan ooit

Weg met die oorpijn!

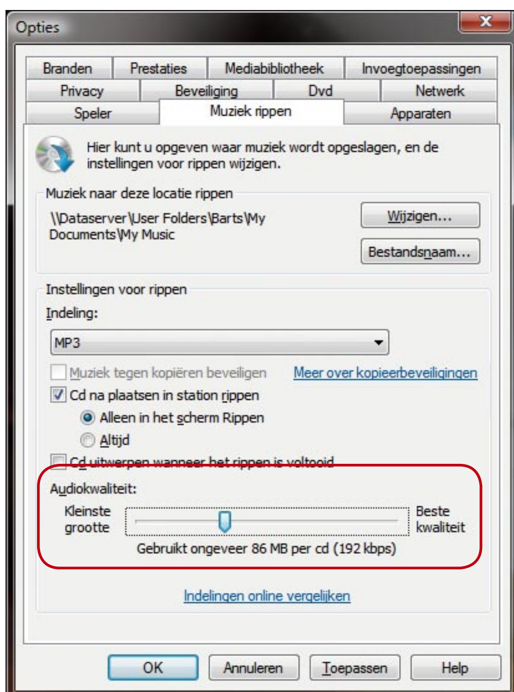
Je pc mag dan nog gevuld zijn met duizenden muzieknummers, als de boel klinkt als schraal kattengejank is er weinig om van te genieten. Gelukkig serveert Clickx de beste tips om de mooiste noten uit je mp3's te halen. Lang leve je oren!

BART STOFFELS

Een groot deel van deze Clickx extra draait rond mp3. De grote verdienste van dit audioformaat is dat het muziek draagbaar en uitwisselbaar heeft gemaakt, met natuurlijk het internet als belangrijke schakel. Toch kleeft er één groot nadeel aan mp3: de geluidskwaliteit valt vaak tegen. Dat komt in de eerste plaats omdat mp3 een compressieformaat is waarbij heel wat (geluids)informatie wordt weggelaten, dat alles met de bedoeling tot een zo klein mogelijk bestand te komen. Anderzijds zijn er nog veel meer factoren die hun invloed hebben op dat wat er uit je luidsprekers komt. Hoog tijd om je op de hoogte te brengen, en vooral uit te leggen hoe je je oren voortaan verwent in plaats van irriteert. We beginnen met eenvoudige, gratis oplossingen, en eindigen bij vanzelfsprekende, maar soms best dure upgrades van luidsprekers, geluidskaart en andere *hardware*.

Herbronnen

Goed geluid begint bij de bron. Zo zal een mp3 van lage kwaliteit barslecht klinken, zelfs als je hem afspeelt op een peperduur geluidssysteem. Heel wat mp3's zijn namelijk gemaakt met een

Kies bij het rippen van muziek-cd's voor een voldoende hoge bitrate. De bestanden worden groter, maar ook de geluidskwaliteit wordt beter.

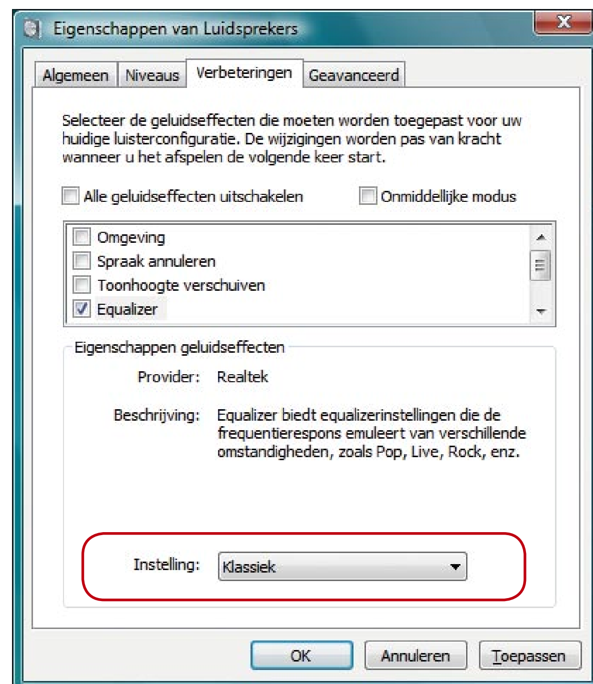
beperkte *bitrate* van 128.000 bits per seconde (128 Kbit/s), of zelfs minder, waardoor heel veel detail weggefilterd wordt. Een hoogstaande speakerset legt zo'n gebrek meteen bloot, natuurlijk samen met een degelijk paar oren. Soms kan de geluidskaart of de software een en ander nog wel oppoetsen, maar informatie die niet in het muziekbestand zelf zit, zal nooit perfect hersteld kunnen worden. Het komt er dus op aan om bronmateriaal van de beste kwaliteit te gebruiken. Wie zelf audio-cd's *ript* en omzet naar mp3, kiest daarom best voor een zo hoog mogelijke bitrate. Selecteer bijvoorbeeld 192 Kbit/s, wat algemeen beschouwd wordt als een goede verhouding tussen kwaliteit en compressie. Om zelf de bitrate aan te passen, zal je wel de instellingen van het ripprogramma moeten induiken. In Windows Media Player doe je dat via de menubalk **Rippen**. Kies **Meer opties** en selecteer vervolgens het tabblad **Muziek rippen** (zie afbeelding). Er zijn nog veel meer kwaliteitsinstellingen mogelijk voor het rippen naar mp3, maar de bitrate blijft toch een van de belangrijkste om invloed uit te oefenen op de uiteindelijke geluidskwaliteit. Nadeel is wel dat het mp3-bestand door de hogere bitrate groter wordt, en dus meer ruimte in beslag neemt op je harde schijf of op je digitale muziekspeler.

Spelen met effecten

Je hebt je hele bibliotheek geript naar de allerbeste kwaliteit, en het klinkt nog altijd als bagger? Mogelijk worden er allerhande nabewerkingen en effecten uitgevoerd die de klank beïnvloeden. In Vista neem je best een kijkje in het **Configuratiescherm** onder **Hardware en Geluiden**. Klik vervolgens op **Audioapparaten beheren** (onder het kopje **Geluid**) en vraag de **Eigenschappen** van de luidsprekers op. Er verschijnt een nieuw venster. Valt daarin een tabblad **Verbeteringen** terug te vinden? Zoja, vink dan de equalizeroptie aan en experimenteer met de verschillende klankbeelden onder **Instelling** (zie afbeelding). Als ook dat niets helpt, stellen we voor dat je **Alle geluidseffecten uitschakelen** aanvinkt. Bevestig met **OK**. Nu krijg je alle geluid in zijn meest pure vorm te horen. Vind je de genoemde instelmogelijkheden niet terug, dan gebruikt de geluidskaart wellicht eigen software die je ergens in het **Startmenu** terugvindt. Neem daar een kijkje om de effecten al dan niet te deactiveren. XP heeft niet zo'n uitgebreide equalizerinstellingen, en dus gebruik je daar best de software die bij je geluidskaart geleverd wordt.

TIP: Ander formaat?

Naast mp3 bestaan er nog vele andere geluidsformaten. Sommige daarvan bieden zelfs compressie zonder noemenswaardig kwaliteitsverlies. Overweeg dus om je muziek voortaan te rippen naar een alternatief formaat, zoals aac of Ogg Vorbis. Let er dan wel op dat je digitale muziekspeler deze formaten ondersteunt. Meer uitleg hierover vind je op pagina 74.

Probeer de verschillende equalizer-klankbeelden van de geluidskaart uit om een 'ander' geluid te bekomen.

HELPENDE SOFTWARE

Spelen met klankkleuren en effecten is vaak de snelste manier om muziek heel anders (en hopelijk ook beter) voor de dag te laten komen. Er bestaat zelfs gespecialiseerde software die je daarbij helpt. Probeer het eens met SRS Audio Sandbox (3,95 MB), waarvan je een 14-daagse probeerversie vindt op hun website www.srs-store.com, of installeer het gewoon van onze dvd. Je gaat als volgt te werk: start SRS Audio Sandbox en open daarna je favoriete muziekspeler, bijvoorbeeld Windows Media Player. Laat een liedje afspelen, en ga nu in SRS Audio Sandbox aan de slag met de instellingen. Voor muziek selecteer je naast **Content** best eerst de optie **Music**. Vervolgens vind je naast **Preset** de verschillende klankleuren, die meteen actief worden wanneer je ze aanklikt. Zit er iets tussen dat je aanstaat? Klik onderaan op **Advanced Controls** om de presets naar eigen wens aan te passen. Het programma werkt overigens met eender welke geluidsbron, dus ook met films. Heb je een surround geluidsset staan, kies dan bij **Speaker** voor **5.1 surround**. Wij merkten alvast een wereld van verschil tussen de muziekweergave mét en zonder SRS Audio Sandbox (klik linksboven op **On/Off** om zelf het verschil te ervaren).

SRS Audio Sandbox voegt kleur én effecten toe aan muziek en films, en zorgt zo voor beduidend meer 'punch'.

CREATIVE GIGAWORKS T20

"Met zijn in totaal 28 watt is dit geen set die muren doet trillen, maar desondanks werden we aangenaam verrast door de stevige laagweergave. Deze set klinkt bovengemiddeld en betekent een flinke stap voorwaarts als je blikkendozen gewend bent."

www.europe.creative.com

M-AUDIO STUDIOPRO 3

"Dit is een van de weinige sets die ook goed middentonen weergeeft, wat een pak minder vermoeiend is om naar te luisteren. Zeker gezien het prijskaartje haal je met de StudioPro 3 verdomd degelijke speakers in huis."

www.m-audio.com

EDIROL MA-15D

"Geen enkele andere set klinkt even verfijnd of is in staat om hoge tonen zo glashelder uit de verf te laten komen. Minstens even indrukwekkend zijn de midden- en lage tonen. Wie topkwaliteit wil, is hier aan het juiste adres."

www.edirol.com

Luidsprekers à la carte

Het sluitstuk van ieder geluidssysteem zijn de luidsprekers, en niemand zal betwijfelen dat die grotendeels de geluidskwaliteit bepalen. Typische computerluidsprekers scoren echter zelden goed op muzikaal vlak; ze zijn klein en vaak vervaardigd uit plastic, wat niet meteen de beste startpunten zijn om een hoogkwalitatief en ruimtevullend geluid te produceren. Vooral voor lage tonen heb je kastvolume nodig, en dus zal het je niet verbazen dat nogal wat setjes worden bijgestaan door een aparte lagetonenluidspreker, of subwoofer. Deze zogenaamde 2.1-sets (twee luidsprekers en één subwoofer) vind je al voor minder dan € 50, al zal je voor een echt kwalitatieve set wellicht toch wat meer moeten uitgeven. Overigens zijn er ook hele goede stereospeakers, dus zonder subwoofer, die even veel of zelfs meer kosten dan een 2.1-set. Laat je ook niet te snel verleiden tot een surroundset met vijf of zelfs zeven luidsprekers en een subwoofer. Alleen voor spelletjes en dvd-weergave valt zo'n set te overwegen. Wie muzikaal genot zoekt, kijkt beter elders. Hiernaast volgt een selectie van de best beoordeelde stereoluidsprekers die we het voorbije jaar in Clickx bespraken.

Geluidskaart upgraden

Tussen je computer en je luidsprekers zitten nog heel wat andere componenten die stuk voor stuk hun invloed hebben op wat er uit de speakers komt. Bovendien zitten er in een computer nogal wat storende elementen die het geluidssignaal vervormen en/of ruis toevoegen. Een digitale *S/PDIF*-connectie tussen luidsprekers en pc is daarom interessant voor wie absoluut zeker wil zijn dat stoorzenders geen invloed kunnen hebben. Maar voor het gros van de computeraars is een simpel audiokabeltje de enige mogelijke verbinding tussen pc en luidsprekers.
Daartussen zit nog de geluidskaart, en vaak is dat een op het moederbord geïntegreerd exemplaar. Gelukkig is de kwaliteit van zulke geluidskaarten de laatste jaren flink verbeterd. Toch biedt een aparte geluidskaart nog altijd een betere signaalverwerking én meer mogelijkheden, zowel qua aansluitingen als qua nabewerking. Investeren in een degelijke geluidskaart is daarom nooit weggesmeten geld. Erg bekend is de Creative X-Fi Xtreme Audio, die voor zo'n € 70 over de toonbank gaat. De kaart heeft een heuse geluidsprocessor aan boord die toelaat om muziek – met behulp van de X-Fi Crystalizer-functie – meer 'body' en diepgang te geven. Zeker voor mp3-muziek zet dit systeem overtuigende resultaten neer. Heb je meer geld te besteden, dan kan je kiezen voor de Asus Xonar D2 (€ 191), die met hoogkwalitatieve geluidsuitgangen is uitgerust. ♦

Aparte geluidskaarten zoals de X-Fi van Creative en de Xonar D2 van Asus zijn kwalitatief een pak beter dan de geluidskaart die op het moederbord zit.

TIP – Demonstratie

De keuze van luidspreker hangt grotendeels af van je persoonlijke voorkeur. Luister dus vooral naar je eigen oren. Zeker wie wat duurdere luidsprekers op het oog heeft, vraagt best een demonstratie aan de verkoper.

VAKTAAL A - M N - Z

BITRATE: Aantal bits dat in één tijdseenheid verstuurd kan worden. Bijvoorbeeld Kbps, Mbps of Gbps.

HARDWARE: Alle onderdelen van een computer die je daadwerkelijk kan vastnemen.

RIPPEN: Bestanden die op een cd- of dvd-schijfje staan, kopiëren naar de harde schijf van je computer.

S/PDIF: Beluister je of neem je muziek op via een cd-speler, minidisc, DAT of DCC-speler, dan is het mogelijk om dat apparaat rechtstreeks digitaal met je versterker of computer te verbinden. Dat gebeurt via een S/PDIF-aansluiting. Op die manier gaat er geen kwaliteit verloren aan een overbodige digitaal-analoog omzetting.